

Lapszemle

2009. 27. hét

Indokolatlan változtatások?

A Fogyasztói Jogérvényesítő Szervezet mintegy harminc, lakáscélú kölcsönt nyújtó pénzügyi intézménynél indított vizsgálatot a lakáshitelek feltételeiben bekövetkezett változások kapcsán. Azt igyekeznek áttekinteni, hogy a 2008 októbere, azaz a gazdasági válság kezdete óta végrehajtott módosításokat objektív tényezőkkel alá lehet-e támasztani. Arra is kíváncsiak, hogy a fogyasztók érdekeinek mérlegelése hogyan történt a döntéshozatal során, a magukat felelős vállalatoknak tartó hitelintézetek tettek-e lépéseket az ügyfelekre háruló többletterhek könnyebb elviselhetősége érdekében. Azt is kérik, hogy a megkeresett pénzügyi szervezetek adjanak számot lakáshitelekből származó bevételeik, valamint a nem vagy nem megfelelően fizető adósok számának alakulásáról. A fogyasztóvédők szerint a lakáshiteles fogyasztók saját lakhatásukat csak akkor veszélyeztetik, ha már képtelenek fizetni, a pénzintézeteket pedig nem korlátozták abban, hogy üzleti kockázatuk terheit az egyik legkiszolgáltatottabb fogyasztói rétegre hárítsák. A szervezet szerint a lakáshitellel foglalkozókat törvény kötelezi arra, hogy a fogyasztók érdekképviseletét ellátó FJSZ-szel együttműködjenek. (június 29. *Napi Gazdaság 11.o.*)

Hatmillió forintos bírság a Takarékbanknak

Hatmillió forintra bírságolta a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete a Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt.-t a hitelintézetnél lefolytatott utóvizsgálat során. A hatóság emellett felszólította a bankot, hogy tartsa be az ügyfélkövetelések védelméről szóló jogszabályi előírásokat. (*Világgazdaság 9.o.*)

Utasbiztosítások egyszerűen

Bármily felkészülten utazik az ember, betegség, poggyászsérülés, baleset vagy rablás bármikor érheti. Ezek többségére nyújt fedezetet az utazási biztosítás, amely sok esetben kapcsolódik a bankkártyákhoz. Betéti kártyák esetében többnyire napi 250-700 forintért, a megrendelést követően él a szolgáltatás, míg a hitelkártyák esetében a tarifa többnyire benne van az éves kártyadíjban. A tipikus kockázatokon túl a biztosítások fedezhetik az úti okmányok pótlásának költségét, esetleg a tolmács vagy ügyvéd munkadíját, ha valami okból szükség lenne rá. Ma már az utasbiztosítások általánosan kínált szolgáltatásává vált az asszisztencia, azaz a telefonos segélyszolgálat. (június 27. *Népszabadság 15.o.*)

Csökkennek, de mégis nőnek a roamingtarifák

Júliustól a harmadik körébe lép az uniós roamingszabályozás, aminek egyik előnye lesz, hogy a külföldről indított sms-ek ára körülbelül a harmadára csökken, és remélhetően jelentősen mérséklődik a mobilinternet nagykereskedelmi ára is. Míg tavaly nyáron 3-5 euró volt egy megabájt adatforgalom a külföldi mobilhálózatokon, addig az idén júliustól ez egy euróra csökken - ez azonban csak a nagykereskedelmi ár, még kérdéses, hogy a szolgáltatók milyen kiskereskedelmi tarifát vezetnek be. Azonban a csökkentés ellenére abszolút mértékben emelkednek az árak a gyenge forint és a növekvő áfa miatt. (*Napi Gazdaság 2.o.*, **Drágábban hívhatunk Magyar Hírlap 6.o.**)

Itthon maradt utasok

Minden bizonnyal nem fedezi a napokban csődbe ment 5 Kontinens Utazási Iroda Kft. vagyoni biztosítéka a felmerülő költségeket és kártérítési igényeket. A múlt héten a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal által az utazási vállalkozók közhitelű hatósági nyilvántartásából jogerősen törölt utazási irodának negyvenmillió forint kauciója volt a QBE Insurance Europe Limited magyarországi fióktelepénél. A biztosítónak elsődlegesen a kint lévő utasok hazautazását és a már felmerült költségek kiegyenlítését kell megoldania. Az iroda fizetéseképtelensége a csőd pillanatában a kinttartózkodókat is figyelembe véve összesen 2091 utast érintett. - Eddig több mint 400 kárbejelentés érkezett az 5 Kontinens ügyfeleitől, ez a szám várhatóan 640-re nő - mondta Horváth Péter, az utazási iroda kötelező vagyoni biztosítékát kezelő QBE Insurance Europe Limited magyarországi fióktelepének értékesítési igazgatója. Közölte: az, hogy mennyi pénzt kapnak a pórul járt ügyfelek, csak azután derül ki, ha pontosították, mennyi bevétel folyik be az iroda számlájára, illetve mekkora a ki nem egyenlített tartozások összege. (június 27. Magyar Hírlap 7.o., **Nyári utazás csődországba Magyar Nemzet 13.o., Pórul járhatnak az 5 Kontinens utasai Népszabadság 13.o.)**

Szerződésmódosításokat ellenőrzött a PSZÁF

A PSZÁF 11 hitelintézetnél tartott célvizsgálatot azt firtatva, hogy lakossági jelzálog-hiteltermékekhez kapcsolódó egyoldalú szerződésmódosítási gyakorlatuk megfelel-e a hitelintézeti törvény rendelkezéseinek. A szervezet a hitelintézetek többségénél nem állapított meg jogszabálysértést, azonban néhány hitelintézet számára vizsgálati levélben fogalmazta meg az intézmények gyakorlatával kapcsolatos aggályait, jövőre vonatkozó javaslatait. Az FHB Bank jelzálog alapú hiteleihez kapcsolódó csoportos hitelfedezeti életbiztosítás ügyfelektől átvállalt díjfizetésének megszüntetése nem ütközött a hitelintézeti törvény rendelkezéseibe, ám a jogi megoldást a PSZÁF aggályosnak találta. Az ügyben a Gazdasági Versenyhivatal már megbírságot a bankot. (július 30. Napi Gazdaság 2.o., **Szerződésmódosítás: bírságot is a PSZÁF Világgazdaság 9.o., Előny a kereskedelmi bankoknál Magyar Nemzet 12.o., Megvizsgálta tizenegy banknak... Népszabadság 17.o.)**

Ádám átalakítaná a PSZÁF irányítását

A PSZÁF kockázatelemző kapacitását és a fogyasztóvédelmet erősítené Farkas Ádám, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének tegnap megválasztott új vezetője. Az új elnök a kinevezése előtti meghallgatásán elmondta, hogy az elmúlt másfél-két év azt bizonyította, hogy a nemzeti felügyelet nem tartottak lépést a globalizálódó pénzügyi világgal. A pénzügyintézetek kihasználták a felügyeleti intézmények hiányosságait, ezen okulva az új elnök a PSZÁF szakmai elemzői képességét erősítené meg annak érdekében, hogy a felügyelet mélyebben megismerje a pénzügyintézetek működését, ezáltal javuljon a kockázatelemző képessége. Farkas Ádám elmondta: egyeztetve az MNB-vel, a kormánnyal, az IMF-fel, átalakítaná a PSZÁF irányítási rendszerét. A jelenlegi irányítási rendszerben nem tisztázottak a felelősségi szintek - tette hozzá. (Napi Gazdaság 2.o., **Letette a hivatali esküt a PSZÁF új elnöke Világgazdaság 10.o.)**

Nagy bírsággal sújtották a Telekomot

A Nemzeti Hírközlési Hatóság tanácsa 100 millió forintra bírságot a Magyar Telekomot, miután megállapította, hogy a szolgáltató nem az előírásoknak megfelelő kötbérszámítási módot alkalmazta azokkal az ügyfeleivel szemben, akik a határozott idejű szerződések lejáratára előtt akarták felmondani vagy módosítani előfizetői szerződéseiket. A Magyar Telekom esetében a kötbér a nyújtott kedvezménnyel és a szerződés teljesítésére fordított költségekkel sem volt arányos

- közölte az NHH. Az NHH szerint emellett a Telekom aránytalanul megnehezítette az előfizetők számára a szolgáltatóváltást. A vizsgálat szerint a jogsértés ténylegesen több ezer, potenciálisan pedig több százezer előfizetőt érinthetett. A Magyar Telekom Nyrt. nem ért egyet a határozatban foglaltakkal, hisz az NHH korábbi határozatában előírt valamennyi kötelezettségét teljesítette, előfizetői között nem tett és nem tesz indokolatlan különbséget. A határozattal szemben jogorvoslással élnek. A társaság tegnap rendkívüli közgyűlést is tartott, ahol a részvényesek elfogadták a T-Kábel Magyarország Kft. és a Dél-Vonal Kft. beolvadását a Magyar Telekom Nyrt.-be. (*Napi Gazdaság 16.o., Százmillió bírság az Mtelekomnak Világgazdaság 8.o., Százmillió bírság Magyar Nemzet 1.o., Százmillió bírság a Magyar Telekomnak Népszabadság 22.o.*)

Lépéselőnybe hozta a multikat a parlament?

Hétfőn az Országgyűlés soron kívül fogadta el a beszállítókkal szemben alkalmazott tisztességtelen forgalmazói magatartás tilalmáról szóló új törvényt, valamint az agrárrendtartási törvény módosítását. Ezzel évek óta tartó bizonytalanság érhet véget, mivel a beszállítók jogi védelem alá kerültek az erőfölényükkel gyakorta visszaélő kereskedőkkel szemben. Az új szabályok szerint a Gazdasági Versenyhivatal csak akkor indíthat eljárást, ha azt az agrárminiszter kezdeményezi. Nem tudni, ezen rendelkezésre a GVH Brüsszelhez fordul-e, ugyanis a friss hazai törvény gyakorlatilag jogosítványokat von el a versenyhatóságtól. Márpedig az uniós jogszabályok ezt egyértelműen tiltják - közölte korábban ezzel kapcsolatban Mihálovits András szóvivő. A Magyar Nemzet szerette volna megtudni a GVH következő lépését, azonban a szóvivő lapzártáig elérhetetlennek bizonyult. Az Országos Kereskedelmi Szövetség máris egyértelművé tette, hogy nem kívánja végrehajtani a ma életbe lépő Élelmiszer-termékpálya Kódexet, ugyanis ennek, illetve a hétfőn megszavazott termékpálya-jogszabálynak a költségeit a szövetség tagsága nem képes egyszerre felvállalni. A szövetség szerint az agrártárca mondta fel a megállapodást azzal, hogy a kereskedelem tudta nélkül benyújtotta a törvénytervezetet, holott az egyezség arról szólt, hogy vagy kódex, vagy törvény. A kereskedők szerint mivel a kereskedelem rendszerint nem kerül közvetlen kapcsolatba a kistermelővel, így a törvény a multinacionális beszállítókat hozza kedvező pozícióba. Időközben a feldolgozók is bejelentették, hogy felfüggesztik a kódex alkalmazását a GVH döntéséig, így lényegében értelmét veszítette júliusi bevezetés. (július 1. *Napi Gazdaság 3.o., Tiltakozik az OKSZ Világgazdaság 3.o., Tisztasági törvénycsomag Magyar Hírlap 9.o., Kinek segít az új törvény? Magyar Nemzet 12.o., Folytatták a jogalkotást Népszabadság 3.o., A kereskedők tiltakoznak a törvények ellen Népszabadság 17.o.*)

Határtalanul jön a vegyszeres paprika

Marokkóból származó paprika vizsgálata során rákkeltő, hormonkárosító vegyszermaradékot talált a Levegő Munkacsoport. A méregkoncentráció a megengedett egészségügyi határérték hétszerese volt. A hazai eper vizsgálata is aggodalomra ad okot: a különböző áruházláncokban - Tesco, Auchan, Plus - kínált gyümölcsben talált vegyszer elérte a határérték dupláját. Visszarendelte az üzletekből durumbúzából készült, 1 kilogrammos simaliszt-termékeit a Diamant MALOM Kft. fogyasztóvédelmi, megelőzési okokból. A készítményekben a fuzáriumgomba egyik toxinját találták az élelmiszer-biztonsági vizsgálatok során. Emiatt már a Cerbona és a Tortellino is visszavonta durumlisztből készült termékeit. Az uniós országok határain az áru szabadon „jár-ke”, a minőséget csupán az úgynevezett külső határon kellene megvizsgálni. A Tesco szóvivője szerint az importáló kötelessége az élelmiszer-biztonsági ellenőrzés. (*Népszava 1+12.o.*)

Százezrekbe kerülhet a határ menti mobilozás

Az elmúlt egy évben csökkent ugyan az országhatár mentén az a terület, ahol a mobiltelefon vagy mobilinternetet használó előfizetőknek problémát jelenthet a szándékolatlan roaming, de a

jelenség továbbra is fennáll - mondta Takács Péter, a hírközlési fogyasztói jogok képviselője. Nem annyira a panaszok száma, mint inkább az egyes esetekben kifogásolt többletköltség mértéke riasztó: ez akár százezres, milliós összegre is rúghat. Az előfizetők elsősorban azzal védekezhetnek a jelenség ellen, hogy készüléküket kézi hálózatválasztásra állítják át. Az Európai Unióban érvényes roamingrendelet szerint legkésőbb 2010. március 1-jéig a hazai szolgáltatóknak ingyenes tájékoztatást kell adniuk barangolást végző ügyfeleik fogyasztásáról. Takács ennek kapcsán arra kérte a hazai mobilszolgáltatókat, hogy az előírt fogyasztóvédelmi intézkedéseket még a jövő márciusi határidő előtt vezessék be. (*Napi Gazdaság 3.o.*)

FEOSZ: jól vizsgáztak a téstgyártók

Azonnali és megfelelő volt a fuzáriummal szennyezett élelmiszerekkel kapcsolatban a gyártók reakciója és a fogyasztók tájékoztatása - áll a Fogyasztóvédelmi Egyesületek Országos Szövetségének állásfoglalásában. A Diamant Malom Kft. kedden jelentette be, hogy visszarendelte a durumbúzából készült egy kilogrammos finomliszttermékeit. Azóta a Cerbona Zrt. és a Tortellino Kft. is visszavonta néhány, a Diamant lisztjéből készült áruját. (július 2. *Világgazdaság 6.o.*)

Kézzrátétel

Megágyaznak a multi befektetőknek a patikapiacon. A 2006 végi liberalizáció és az árletörő intézkedések hatására a szereplők láncokba és beszerzési közösségekbe tömörülnek, emellett egy kézbe igyekeznek vonni a gyártást, a nagy- és kiskereskedelmet.

Jelentéktelennek látszó álláshirdetés jelent meg tavaly januárban az egyik vezető magyar lapban. A Dr. Max nevű vállalat keresett vezérigazgatót a jövőbeni magyar érdekeltsége élére. A név elsősorban a szakmabelieknek lehetett ismerős, a Dr. Max ugyanis egy nálunk még jelen nem lévő nemzetközi patikaláncot takar, amelynek tulajdonosa a cseh és szlovák nagyvállalkozók által alapított Penta Holding. Bár a 2006 végén liberalizált magyar patikapiaci szabályozás kedvez az új befektetők térnyerésének és a láncok kialakulásának, az elmúlt másfél év alatt látszólag semmi sem történt. Vagy mégis?

INTEGRÁCIÓ. A cégbírósági adatok szerint Dr. Max Kft. létezik, tavaly június végén a Pharmadose Kft. jegyeztette be. Később több magánszemély is csatlakozott hozzá, a társaság telephelyei pedig részben a Gyógyszerpont néven jelenleg 10 patikát üzemeltető kisebb lánc egyes egységeinek címén vannak. Egy olyan patikalánc képe rajzolódik tehát ki, ahol a Pharmadose a fő tulajdonos, a gyógyszerészek pedig csatlakoznak hozzá (a szabályozás szerint a patika-működtető társaságoknál gyógyszerésztulajdonlása szükséges). Érdekes azonban tovább fejteni a szálát, mert kiderül, hogy a Pharmadose a gyógyszer-nagykereskedő Hungaropharma (HPH) Zrt. és egy bizonyos DCF Design Kft. tulajdonában van. Utóbbit a patikák üzemeltetéséről ismert Illés Péter alapította, majd a Floridában bejegyzett Biogate America LLC-hez került. Mindez azt a látszatot kelti, hogy a Dr. Max hazai megjelenésére közvetetten a HPH készíti elő a terepet. Az amerikai szál miatt nem látni pontosan, ki áll a társaság mögött. Szabó Ferenc, a HPH vezérigazgatója azonban cáfol. „jelentéktelen üggyről van szó, nekünk is megtetszett a Dr. Max név, semmi más nincs a háttérben” - mondja.

A HPH egyjogi vita kapcsán a napokban hozzájutott az Alma Gyógyszertárak (a továbbiakban: Alma; a név nem a gyümölcsöt takarja, hanem az „Alternatív Magyar” kifejezés rövidítése) patikáinak ingatlanjait és berendezéseit birtokló céghez is (a szövevényes ügy részleteit lásd 43. oldalon). A Pharmadose, az Alma és a Gyógyszerpont mellett a HPH az idén a Béres Portfólió Kft.-től is megvette a Vektrum Kft.-t, amelynek 8 patikája van.

Mindent összeadva tehát, a gyógyszernagykereskedői piacon mintegy 40 százalékos részesedéssel rendelkező HPH közvetetten - és különböző mértékben - a 2350 hazai patikából több mint 60ban érdekelt lehet (feltéve, hogy az Alma-ügyben számára kedvezőek a folyamatok). E

mellett a Gyöngy „ernyőmárka” alatt működő gyógyszertárak is hozzá kötődnek, amennyiben a kereskedelmi előnyök érdekében megrendeléseik nagy részét e cégnek adják. Mivel a HPH mögött gyógyszergyártó társaságok állnak (a Richter Gedeon Nyrt., az Egis Nyrt., és a Béres Befektetési Zrt. egyaránt 30,68 százalékos tulajdonos), egyértelmű, hogy a cég a vertikális integráció irányába mozdult: a gyógyszergyártás, a nagykereskedelem és a kiskereskedelem egyre nagyobb részben kerül egy érdekkörbe.

ERNYŐMÁRKÁSOK. A Hungaropharma ezzel két legfontosabb vetélytársa, a nagykereskedelmi piacon szintén 40 százalék körüli részesedésű Phoenix Pharma és a 10 százalékos súlyú Teva nyomdokaiba lép. Magyarország legnagyobb patikalánca ugyanis a Pharmanova-csoporthoz tartozik, amelynek tulajdonosi szálai – nem kimutathatóan, de a szakmában egyértelműnek tartva – Németországban végső soron összefutnak a Phoenix Pharmáéval, a láncvégén pedig a családi tulajdonban lévő Merckle cég állhat. (A Teva pedig elsősorban gyártóként ismert, de nagykereskedelmi egysége is van.) A Pharmanova nemrég szintén bővítette a portfólióját. Több cég megvásárlásával az addigi 122 patikához további 19-et szerzett - ezek egy része még nem nyílt meg, de a felvásárolt társaságok terveiben szerepeltek, és a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) a fúziót ennek ismeretében hagyta jóvá. További hasonlóság a két nagy piaci csoportosulás között, hogy a Phoenix Pharmának is van „beszerzési ernyőmárkája”, Szimpatika néven, amelyhez már jóval több mint 300-an csatlakoztak.

A GVH a felvásárlásoknál rendre vizsgálja e szegmensben, hogy a vertikális integráció eléri-e a versenytorzító mértéket, de eddig nem jutott ilyen következtetésre. Horváth Tamásnak, a Magyar Gyógyszerészi Kamara elnökének azonban már most is vannak fenntartásai. „Egy gyógyszergyár áttételes érdekeltiségének számító patikában a versenytársak termékeiből is mindig megfelelő a kínálat?” - teszi fel a költői kérdést. A gyógyszerek egy részét ugyanis esetenként a patikus más, ugyanazt a hatóanyagot tartalmazó termékkel helyettesítheti.

A két nagy csoport vertikális terjeszkedésével párhuzamosan kisebb-nagyobb patikalánccok is alakulnak. „Gőzerővel megy a csoportosulás minden szinten, 2050 egységből álló láncok alakulnak ki, és nem látjuk, kik állnak a háttérben” - mondja Horváth Tamás. Míg korábban a szabályozás értelmében csaknem minden patikát betéti társaságok működtettek, és a beltág gyógyszerész a saját vagyonával felelt az üzletmenetért, ma már kft.-k és részvénytársaságok is lehetnek tulajdonosok, így a befektetők meghúzódhatnak a háttérben, és a csődöknél sem kockáztatják a vagyonukat. A gyógyszertár-alapítás és a tulajdonlás kötöttségeinek minimalizálása kedvez a láncok gründolásának, racionális lépéssé teszi azt, ezért látnak benne egyre többen fantáziát. Egy potenciális multi befektető vélhetően nem akar bajlódni azzal, hogy a 2350, döntően még mindig kistulajdonos kezében lévő gyógyszertárat egyesével halássza össze, ennek a feladatnak az elvégzése, vagyis a „szálláscsinálás” jó üzleti lehetőségekkel kecsegtet.

ELKERÜLHETETLEN HATÁS. A láncosodás és a vertikális integráció tehát a 2006 végi liberalizáció elkerülhetetlen hatása, a piaci szereplők logikus gazdasági válasza az új szabályozásra. „Alapvetően nem érdeklődünk a patikatulajdonlás iránt, de a piaci változásokra reagálnunk kell” - mondja Szabó Ferenc, a Hungaropharma vezére. A liberalizáció együtt járt az úgynevezett gyógyszergazdaságossági törvény árletörő hatásaival, ami szintén megmozgatta a piacot. A hivatalos adatok szerint 2007 januárja és 2009 februárja között összesen 355-tel nőtt a patikák száma. Ez persze „nettó” érték, az új alapítású gyógyszertárak száma 400 fölött van, mivel Horváth Tamás becslése szerint mintegy 80 egység időközben tönkrement. Jellemzően vidéki kisforgalmú patikák dobták be a törölközőt, és általában nagyvárosok forgalmas helyein nyíltak újak. „Ugyanakkor ma már az sem egyértelmű, hogy a forgalmas plazákban jó üzlet a patika, mert a magas bérleti díjat és a meghosszabbított nyitva tartás miatt megugró személyi költségeket gyakran nem ellensúlyozza a nagyobb forgalom” - mondja egy forrásunk. Ezzel szemben számos kistelepülésen „csupán” annyi történt, hogy a helyi patika már csak igen alacsony jövedelmet biztosít a működtető gyógyszerésznek, aki -jobb híján - még kitart, lenyeli a keserű pirulát és nem zár be. A kép tehát rendkívül vegyes.

KICSIK A CSÓD SZÉLÉN. Mivel a patikai forgalom nagy részét adó vényköteles termékek esetében az árres kötött, fillérre pontosan számolni lehet, hogy átlagosan mennyi pénz marad egy-egy gyógyszertárban. Míg 2006-ban ez az átlag havi 37,6 millió forint volt, ma már csak 30,2 millió. A megoszlás nyilvánvalóan nagyon egyenetlen, a forgalmas helyeken egy falusi egység

forgalmának sokszorososa a bevétel. A szakmai „ökölszabály” szerint már egy szerényebb környéken is havi 12-15, a plazákban pedig legalább 30-40 millió forintos forgalom kell a nullszaldó biztosításához. Mivel az árrés-tömeg csökken, egyre többen kerülnek ezeknek a helyi határoknak a közelébe, azaz a csőd szélére. Magyarország a szabadpiaci viszonyokhoz igazodó átrendeződés kellős közepén van. A nagykereskedők integrációs kísérletei ennek fényében érthetőek meg. Egyre több helyre, egyre több gyógyszert kell szállítaniuk (mivel a forgalmazott termékek köre bővül), miközben elfogy a saját árrés-tömegük és a patikák egyre nehezebben fizetnek. Logikus lépés a gyógyszertárak közvetlen bevonása a láncba, akár tulajdonlása is, a hatékonyabb működtetés és a piaci részesedés biztosítása érdekében.

A kamara szerint a befektetők a közeljövőben még a korábbinál is érdekesebbnek találhatják Magyarországot. Az Európai Bíróság ugyanis nemrég kijelentette, hogy a korábban nálunk is alkalmazott, nem liberalizált, a patikusok tulajdonlására alapozott zárt rendszer nem ellentétes az uniós normákkal. A tagállamok tehát dönthetnek mindkét szabályozás mellett. Mivel a hazai liberalizáció bevezetésekor az egyik érv éppen az uniós megfelelés volt, Horváth Tamás szerint most megfordult az indoklási kényszer: azt kellene megmagyaráznia az egészségügyi kormánynak, miért nem a zárt modellt alkalmazzuk. Szerinte a nem liberalizált országok a fenti döntés után már nem fogják felszabadítani a piacukat, ezért a befektetők oda már nem mehetnek, hozzánk viszont igen. A kamara azt javasolja, hogy a jelenlegi helyzetet konzerválva álljon vissza a korábbi szabályozás, ennek azonban csekély a valószínűsége.

(Figyelő, 2009. július 2-8., 40-43. oldal)

Bizonytalan a PSZÁF jövője

Munkatársunktól

Napirenden van a magyar pénzügyi felügyelet átalakítása, amihez az IMF szakértőinek segítségét is igénybe veszi a kormány. Szóba került a jelenlegi hatóság, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének a megerősítése, illetve a Magyar Nemzeti Bankba történő integrálása is. A jelenlegi rendszer alacsony hatékonyságáért felelőssé tehető a felügyelet korlátozott önállósága. Körülményessé, lassúvá teszi, hogy nem jogosult önálló szabályozásra, de még a saját szervezeti kérdéseiben sem dönthet egyedül.

A pénzügyi felügyelet átalakítására technikai tanácsot kért és kapott a Nemzetközi Valutaalaptól (IMF) a magyar kormány - ismertette a nemzetközi szervezet. Szóba került a jelenlegi hatóság, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (PSZÁF) megerősítése, illetve a Magyar Nemzeti Bankba (MNB) történő integrálása is. A jelenlegi rendszer alacsony hatékonyságáért felelőssé tehető a felügyelet korlátozott önállósága. Körülményessé, lassúvá teszi, hogy önállóan nem jogosult szabályozásra, de még a saját szervezeti kérdéseiben sem dönthet egyedül. Ez néhány esetben több hónappal is meghosszabbítja a megfelelő lépések meghozatalát, ami főként pénzügyi válság idején rengeteg idő. Az IMF szakértői szerint az érintettek nagyrészt egyetértettek a prioritásokban, lényegében politikai döntés kérdése, hogyan oldják meg azokat. A nemzetközi szervezet két megoldást vázolt, hozzátevé, hogy a nemzetközi gyakorlatban sincs egy elfogadott megoldás, amelyet a legjobbnak tekinthetnénk. Az egyik ilyen, ha megmarad a PSZÁF különálló szervezetként, viszont nagyobb függetlenséget kap. Képessé kell válnia önálló szabályozási és szervezeti döntések meghozatalára, és ezt lehetőség szerint alkotmányosan is rögzíteni kellene. Az IMF szerencsésnek tartaná, ha ebben az ügyben széles körű politikai konszenzus alakulna ki, ami lehetővé tenné, hogy a rendszer hosszabb távon is fenntartható legyen. Ebben az esetben erősíteni kellene az együttműködést a PSZÁF és az MNB között, amely szintén a jelenlegi rendszer gyenge pontja. A felügyelet átláthatóságával kapcsolatban nem talált kivétlnivalót az IMF, ám a mikro- és makroprudenciális kérdések együtt kezelése szerintük nem biztosított. Erre jó példa a devizahitelezés, amely ugyan az adott bankok gazdálkodását nem veszélyeztette, ám rendszerszinten mégis komoly problémákat idézett elő. A másik megoldás lenne a teljes felügyeleti

jogkör összevonása az MNB-be, erre szintén vannak nemzetközi példák. Ez nagyobb szervezeti átalakítással járna, mindkét esetben meg kell azonban erősíteni a jegybank felügyeleti jogkörét is - emelték ki a nemzetközi szer vezet szakértői. BD

Elvárások (a felügyeleti rendszerrel szemben támasztottak) n A felügyelet függetlensége (a kormánytól és a felügyelt szervezetektől) n Átlátható működés és elszámoltathatóság n Hatékonyság, a megfelelő hatáskörök megléte n A mikro- és makroszintű felelősség együttes kezelése n Robusztusság, gyors döntéshozó mechanizmus.

(Világgazdaság, 2009. július 3., péntek, 1+3. oldal)

Nehezen tisztul a gazdaság

Kende Katalin

Egyre nagyobb árbevételű cégek tűnnek el a gazdasági forgalomból, és mind több kisvállalkozást rántanak magukkal. Az év végére 17 ezerre nőhet a megindított felszámolások száma az Opten előrejelzése szerint. Ugyanakkor sok cég alakul, az adós vállalkozásokra is mindig van vevő, nehezen tisztul a gazdaság. A Direktinfo Kft. egy cégtemetőt fedezett fel, amelyben egy személy 485 cégben szerepel tulajdonosként. Ezek közül 237 vállalkozás székhelyét a Tolna megyei Iregszemcsén, egy családi ház címére jegyezték be.

Sorra dőlnek be a cégek. Egyre nagyobb társaságok tűnnek el a gazdasági forgalomból, és mind több kisvállalkozást rántanak magukkal. A folyamatot a módosult csődtörvény sem igen fékezheti, jóllehet tartalmaz biztató rendelkezéseket, így azt, hogy a hitelező is elindíthatja a csődeljárást, s hozzásegítheti a reorganizációhoz adósát. Sajnos ez csak elvi lehetőség, mert általános, hogy a hitelezőnek kényelmesebb felszámolásba vinni a céget, különösen ha a kielégítési sorrendben elfoglalt pozíciója reményt ad pénze megtérülésére - mondta a Világgazdaságnak Csorbai Hajnalka, az Opten Informatikai Kft. stratégiai igazgatója. Változást hozhatna, ha a gazdaságból rövid úton valóban kizárhatók lennének azok, akik rendre felszámolásba viszik a vállalkozásokat. Ám erre egyelőre nem számíthatunk. Az első fél évben kevés híján 7400 vállalkozással szemben indult felszámolási eljárás, ez 30 százalékkal több, mint egy éve. Különösen a második negyedévben nőtt gyorsan a szám - és ez még nem a tetőpont. Intő jel, hogy a válság kezdete óta csaknem 40 százalékkal nőtt a felszámolás alá vont társaságok árbevétele, azaz egyre nagyobb cégek mennek tönkre, számos kifizetetlen beszállítót és más hitelezőt hagyva maguk után, amelyek többnyire szintén nem találnak kiutat. Munkahelyek sokasága tűnik el. Az elmúlt időszak tíz legnagyobb vállalkozásának - köztük a DAM 2004 Kft., az Eybl Kft., a Herz, a Piszkei Papír - felszámolása több mint 3300 fő elbocsátásával járt. A válság fő vesztesei a gépjármű- kereskedők, megelőzik a felszámolásban eddig verhetetlen építőipart. Bajban van az agrárszektor és az utazási irodák. Gyorsuló ütemben romlik az informatikai cégek és a nagykereskedelemmel foglalkozó társaságok helyzete. Gyorsan nő a végelszámolások száma is. Az első fél évben 6680 cég bezárásáról döntöttek a tulajdonosok, tavaly ilyenkor ötezerről. Júniusban több mint 1200 társaság húzta le a rolót, ez 80 százalékos növekedés. Az Opten stratégiai igazgatója szerint ez inkább örömteli, hiszen a végelszámolással megszűnő cég nem hagy maga után kifizetetlen tartozásokat, és Magyarországon túl sok, többségében nagyon kicsi vállalkozás működik: a társaságok alig 8 százalékanak az árbevétele haladja meg a 100 millió forintot. Nagyobb baj, hogy a szabályok megkönnyítésével rengeteg új vállalkozás jön létre minimális ellenőrzés nélkül. A felszámolt cégek tulajdonosainak több mint a fele azonnal új vállalkozással tér vissza a gazdasági életbe - mondta Csorbai, aki kifejezetten károsnak tartja, hogy lecsökkentett alaptőkével egy órán belül céget lehet alapítani. Az Optennél úgy látják: az idén indított felszámolások száma az év végére elérheti a 17 ezret a tavalyi 11,5 ezerrel szemben. A kkv-szektorba begyűrűzik a nagyvállalati fizetésképtelenség, a piac tovább szűkül.

Cégtemető - ezt legalább felfedték

Egy 2007-ből származó követelés érvényesítésének kísérlete közben hihetetlen méretű „cégtemetőre” bukkant a követeléskezeléssel foglalkozó Direktinfo Kft. Az átvizsgált cégnyilvántartási adatok szerint Molnár Szabolcs és „csapata” 485 társaságban szerepel tulajdonosként. Ezek közül 237 vállalkozás székhelyét a Tolna megyei Iregszemcsén, egy családi ház címére jegyezték be. Bár az összes cég ellen folyik hivatalos eljárás, jelenleg csak 134 van felszámolás és végelszámolás alatt, a többi szabadon garázdálkodik.

Új szabályozás

Szakértők azt remélik a módosult csődtörvénytől, hogy sok bajba jutott vállalkozás megújul, és munkahelyek sora marad meg. A törvény rögtön fizetési moratóriumhoz juttatja az adóst, elősegíti az egyezséget, a tartozásátrendezést, a reorganizációt. Szeptemberben lép hatályba.

(Világgazdaság, 2009. július 3., péntek, 1+3. oldal)

Újra akcióban a fogyasztóvédők

Kánikula II. elnevezéssel újabb fogyasztóvédelmi ellenőrzés-sorozat indult július elsején, 11 hatóság részvételével. Az egy hónapig tartó akcióorozatban a hatóságok a belföldi turizmus szempontjából kiemelt területeken, így a vendéglátóhelyeken, az idényjellegű rendezvényeken, fesztiválokon, strandokon, fürdőkben végeznek ellenőrzéseket, és a szezonális foglalkoztatást is vizsgálják. Az akcióban többek közt az APEH, a VPOP, a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság, a Magyar Élelmiszer-biztonsági Hivatal, a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal, az ÁNTSZ, az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség és az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség vesz részt.

(Napi Gazdaság, 2009. július 3., péntek, 3. oldal)